

KRÁLÍK DIVOKÝ (*Oryctolagus cuniculus*)

Taxonomie

Říše: živočichové (*Animalia*)

Kmen: strunatci (*Chordata*)

Třída: savci (*Mammalia*)

Řád: zajíci (*Lagomorpha*)

Čeleď: zajícovití (*Leporidae*)

Rod: králík (*Oryctolagus*)

V ČR druh **NEPŮVODNÍ**

Stupeň ohrožení

- dle IUCN: celosvětově **téměř ohrožený druh** (Near Threatened - NT)
  - současný populační trend: klesající

Ohrožující faktory

Největší vliv na populaci králíka divokého měly dvě závažné infekční choroby, které rapidně snížily počty ve 20. století. Jedná se o vektorem přenášenou myxomatózu a kalicivirózu, tzv. králíčí mor.

Legislativa

- dle Zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, se jedná o druh, který **je možné obhospodařovat lovem**
- dle Vyhlášky č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu je možné králíka divokého lovit od **1. listopadu do 31. prosince** (celoročně je lze lovit v oplocených vinicích)

Popis

Králík divoký je na rozdíl od zajíce (*Lepus europaeus*) mnohem menší (dosahuje hmotnosti kolem 1,3 – 2,5 kg), má kulatější hlavu, zavalitější tělo a kratší uši. Zbarvení je především v barvách šedé, hnědošedé a na břiše je světlejší. V přírodě jej lze snadno poznat podle krátkého, naspodu čistě bílého ocasu.

Rozšíření

Původním místem výskytu je západní Středomoří (Pyrenejský poloostrov a severní Afrika), později byl vysazen na různých místech Evropy (dnes chybí pouze na Islandu, ve Skandinávii a Finsku a na jihovýchodě kontinentu), a také v Austrálii, na Novém Zélandu, v Americe a na četných ostrovech. Do naší země byl vysazen zřejmě někdy ve 13. století,

kdy je dokladován polodivoký chov u klášterů. V posledních desetiletích však na značné části území vymizel a jeho výskyt je silně ostrůvkovitý.

Biotop

Původním stanovištěm jsou křovinaté porosty středomořského typu a stálezelené světlé lesy. Ve střední Evropě se vyskytuje do nadmořských výšek 450 m. Preferuje suché louky, stepi a polní remízky, stráně a okraje lesů. Kvůli hrabání nor potřebují propustnou půdu a mírné zimy.

Ekologie

Králíci žijí v koloniích, které jsou tvořené jednotlivými rodinami sestávající ze samce, jedné nebo více samic a mlád'at. Obývají jednu noru nebo systém nor. Ve středu kolonie jsou dominantní samci pářící se s více samicemi. Ostatní jsou na okraji a jsou monogamní. Nory jsou větvené, ne příliš hluboké a mají několik únikových východů. Všichni králíci žijící v kolonii odkládají trus na jedno určené místo. Samice jsou velmi plodné, rodí 3krát až 5krát ročně 6 až 12 mlád'at. Mlád'ata jsou nidikolní, tedy holá a slepá. Osamostatňují se ve stáří jednoho měsíce, kdy jsou schopna se o sebe plnohodnotně postarat. Při nebezpečí dupají zadníma nohama.

Potrava

Králíci se v letních měsících živí zelenými částmi rostlin, trávou, hlízkami a oddenky. V zimním období s oblibou loupou kůru stromů a keřů. Proto může způsobit značné škody v lesních porostech i ovocných sadech poblíž kolonie.

Závažné zoonózy a jiné nákazy

Myxomatóza: jedná se o virové onemocnění, které je vysoce nakažlivé. Původcem je leporipoxvirus, k jeho rozšíření dochází bodavým a krev sajícím hmyzem a kontaktem mezi králíky. Po inkubační době trvající 7 až 9 dní se objeví otoky genitálií a řitního otvoru, poté víček obou očí s hnisavým výtokem. Králíci jsou febrilní, apatičtí a nepřijímají potravu. Po těle se objevují tuhé útvary, tzv. myxomy, úhyn nastává do několika dní. Existuje i amyxomatózní forma, kdy má králík pouze zánět spojivek a dechové obtíže. Přeživší jedinec je přenašečem viru. Prevencí je očkování.

Mor králíků: je smrtelné virové onemocnění způsobené kalivicivirem, králíky lze proti moru chránit vakcinací. K nakažení dochází přímým kontaktem s nakaženým jedincem anebo krev sajícím hmyzem. Nemoc má perakutní nebo akutní průběh a králík hyne za příznaků dušnosti. Virus se šíří přímo i nepřímo. V našich podmínkách nemá nákaza sezónní charakter.

